

DRUZINSKI PRIJATELJ

poučno - zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijatelj“ v Rojanu pri Trstu, števil. 8. Poštno-hranilničnega računa števil. 864.139.

Izgubljeni sin.

(Slika iz življenja. Spisal I. V.)

Noč je. Globoka tema leži nad vasjo Vodotok, in vse prebivalce že objema sladki spanec. Tupatam zalaja kak pes, ki se pa kmalu pomiri, videč, da je vse mirno. Na koncu vasi stoji, malo od ceste proč, nizka, majhna, vendar prijazna, s slamnato streho krita hišica. Skozi okna, zakrita z rdečkastim zastorom, prodira luč. Kaj, da še ti stanovalci ne spé? Stopimo v sobo. Na postelji leži bleda žena, upadlih lic, stara okrog petdeset let. Luč svetilke brli slabo in nje svetloba daje čuden odsev na razne predmete, da se človek nehote zdrzne, in nekak tajnosten mir se ga poloti. Ob postelji sloni objokana deva, dremaje. Mnogo večerov je že prečula pri bolni materi in ni čuda, da jo premaguje spanec. Vendar povzdigne sedaj pa sedaj težko glavo in njeno ljubeče in solzno oko gleda sočutno in žalostno na mater, dokler se ji težke trepalnice zopet ne zapró.

Bolnica leži nepremično z zaprtimi očmi, le njene prsi se burno dvigajo. Včasih se ji izvije iz grudi globok vzdih, kateri prebudi dremajoče dekletke, ki plaho poskoči ter se skloni k bolnici.

Minka, idi spat!“ de rahlo in s pretrganim glasom bolnica.

„Saj nisem trudna, mati,“ odvrne nežno Minka in poljubi mater na čelo. In zopet je vse tiho. Le enakomerno tiktakanje velike stenske ure, dihanje bolnice in dremajoče deklice moti tišino. Tam v kotu nekje se oglasi miš in strže po deskah, iskaje tolažila za kruleči želodec. Na podstrešju pa skoči mačka iz enega kota v drugega za svojim plenom.

H kratu odpre bolnica oči.

„Minka!“ se ji izvije iz prsi.

„Mati, zlata, mati, kaj želite?“ reče jokaje dekletke in popravlja vzglavje materi.

„Oh, ko bi še enkrat v tem življenju videla

svojega sina Nandeta, lažje bi umrla.“ Globoko je vzdihnila in svitla solza se je spolznila po blestem obličju.

„Mati“, zaplače Minka, „ne smete mi umreti. O Bog, kaj naj počnem sama na svetu brez vas.“ Zakrila je glavo v odejo in ihtela.

Bolnica je položila svojo velo roko na njeno glavo in zašepetala!

„Kakor je božja volja, Minka, tako se zgodi. Radi tebe me ne skrbi, ker te vidim preskrbljeno in uverjena sem, da boš srečna ob strani ljubečega moža.“

„Tudi vi se morate veseliti z menoj moje sreče, mati“, odvrne dekletke.

„Kakor je božja volja“, ponovi udano bolnica in zapre oči. In zopet je vse tiho.

Minka, naslonjena z glavo ob materino vzglavje zadremlje. Kmalu priča enakomerno, globoko dihanje, da je premagal utrujeno dekletko krepčajoči spanec. Bledj, okrogli obrazek je nalahno zardel in skromen smehljaj se ji je prikradel na rdeče ustnice. Gotovo ji je angel miru vdihnil vesele sanje, da se čuti v objemu ženina, da jo vsaj nekoliko oškoduje za trud in solze. Le spavaj dobra hčerka, le snivaj sladke sanje, saj v spanju se celijo rane, se pozablja žalost.

Ne tako bolnica. Spanec beži od nje, v njeni glavi se pa pojavljajo razni prizori, sedaj veseli, sedaj spet žalostni. Vidi se mlado dekletko, ko je še bila taka, kakor njena hčerka. Kako vesela in srečna je bila takrat. Spomni se, kako je plakala in žalovala za umrlima roditeljima, ko je ostala sama sredi hrupnega sveta. Spomin ji predstavlja njo, kot srečno nevesto, ko je pred oltarjem obljubila zvestobo v žalosti in veselju svojemu izvoljenemu. Spomni se, koliko let sta živela srečno in zadovoljno; kar stresa se, ko se ji uprizori oni grozni trenutek, ko so prinesli ljubljenega moža vsega krvavega, pobitega in mrtvega domov. Pravili so ji, da ga je pri podiranju hrasta uda-

rila debela veja tako silno, da je za hip potem izdihnil. Težko je zdihnila. Vendar njen duh jo vodi dalje. Kot vdova s svojima otrokoma. 17letnim Nandetom in 15letno hčerko Minko je oskrbovala posestvo. Živela je samo za svoja otroka. Vendar Nande ni bil ubogljiv otrok. Često ji je napravljajl grenke ure. A ljubeče srce materino mu je prizanašalo njegove napake. Spomni se onega žalostnega trenutka, ko je njen sin postal — morilec. Pri nekem pretepu je zabodel svojega tova-

kot bi ne poznal materinega srca... Svetilka je dogorela. Manjkalo je olja, nihče ga ni prilil. Še nekaj plapojočih plamenčkov in nastala je tema. Misli bolnice so se ustavile pri hčerki. Lahen smehljaj, smehljaj radosti bi opazili na blelih ustnicah bolnice, ako bi še gorela svetilka. Ko si ji odvedli Nandeta, je imela samo Minko. Ta ji je pomagala pri težkem delu in potem, ko jo je bolezen položila na posteljo, ji je marljivo stregla. Čutila se je srečno zraven hčerke in ko jo je so-

Mati Božja iz Pompejske doline.

riša, da je umrl. Oh, to je bil grozen udarec za ljubeče materino srce. Koliko solz je poteklo, koliko vzdihov in molitev je splavalo pred prestol božji za izgubljenega sina. Kako se je trgalo žalosti njeno srce, ko je videla sina, uklenjenega stopati sredi dveh orožnikov, bledega, prepalega. Niti objeti ga ni smela v slovo. Kako dolgo ga ne bo videla?! Kje je sedaj, kako se mu godi, to ji je neznano. Nič ni pisal domov, ničesar poročal

sedov sin Ciril prosil za njeno roko, oh, kako blaženi mir je bil razlit po materinem obličju, ko je prosila blagoslova z nebes za svoja otroka. Do sem so jo privedli njeni spomini ter jo pustili. Angel miru je pa z lahnimi krili priplaval in jo zazibal v krepičen spanec.

* * *

Jutranja zarja je že zlatila vrhove dreves, dan je počasi podil temo, dokler se ni popolnoma

zdanilo. Po cesti skozi vas koraka mlad mož, urno, kot bi hotel še danes priti na konec sveta. Ne ozre sé ne na desno ne na levo, ampak krene naravnost k hišici.

Nekoliko se obotavlja, potem pa potrka na vrata. Prva se zbudi Minka. Nje prvi pogled je na spečo mater, potem pa gre k vratom in je odpre.

Za hip je vzbudil bolnico krik :

„Nande!“

„Minka!“

Lahna rdečica se je pokazala bolnici na obrazu, ko je Minka planila v sobo in skrikom :

„Mati, mati, Nande je prišel“, objela mater.

V tem je stopil Nande. Zgrudil se je pri postelji na kolena in potok solz, spokornih solz je močil roko bolnice.

„Mati, odpustite!“ to so bile edine besede, katere je bil v stanu spregovoriti, in mati je objela svojega izgubljenega sina.

Malo nam je še omeniti. Bolnica je polagoma okrevala. Veselje, da se je vrnil njen sin Nande, dalo ji je moč, da je ozdravela. Kmalu na to je bilo še drugo veselje. Sosedov Ciril in Minka sta praznovala svojo poroko. To je bila radost. Mlada nevesta je slonela ob strani ljubega ženina, kateri jo je tesno privijal k sebi. Njen zakon je srečen in mati, že siva starica, pestuje sedaj svoje vnuke in vnukinje.

Nande je postal ves drug človek in si kmalu poiskal primerno nevesto.

Nepokorščina se kaznuje.

(Slika v 2 dejanjih).

(Iz poljskega).

E. M.

Osebe:

Gospa Domagalska, šivilja; Stašek 14 letni, Žefka malce mlajša, njeni otroci

PRVO DEJANJE.

(Pozorišče: soba, miza, par stolic, polica, šivalni stroj z orodjem, drva v kotu).

I. PRIZOR.

Gospa Domagalska: (kliče postrežnico.)

Tekla! — Tekla!

Tekla: (pride)

Tu sem, gospa, prosim, kaj želite?

Gospa Domagalska:

Si li odnesla sodnikovi soprogi krilo?

Tekla:

Da gospa. odnesla sem že, a denarja nisem prinesla.

Gospa Domagalska: (začudeno)

Zakaj pa ne?

Tekla:

Oprostite, gospa, sodnikova je bila zelo jezna, ko si je ogledala krilo in ni mi hotela plačati.

G. Domagalska:

Kaj se je zgodilo, zakaj ni hotela plačati?

Tekla: (v zadregi)

Prosim gospa, krilo je spodaj na drobčkano vse prestriženo s škarjami.

G. Domagalska:

Ni mogoče. Kaj praviš? Kdo naj bi bil storil kaj takega?

Tekla:

Prosim gospa, prav gotovo ne vem ničesar, a ta Stašek je tako nepokoren, radoveden, in vse je njegovo.

G. Domagalska:

Kaj naj začnem s tem otrokom? To je pravi križ. Kaznovala sem ga že na razne načine, toda vse je bob ob steno. Kolikokrat je pela šiba, a vse zastonj. Lakomen, radoveden in nepokoren je vedno. Oh, če ga Bog ne ukroti, ga nihče drugi ne bode.

Tekla: (v zadregi)

Da, da, nihče drugi ni vrtal včeraj okolo šivalnega stroja, kakor Stašek. On je gotovo zakrivil to.

G. Domagalska: (približa se stroju)

Oh! Joj meni. Vse je v neredu. Niti so zapletene, igla je polomljena, vrtenec je pokvarjen, — škarij ni na mestu. Moj Bog, kaj bo z nami? Stroj še plačan ni, in ni več za rabo. In sedaj še mi gospa sodnikova niti ne plača, — oh in vsega tega je kriv on.

Tekla: (ob strani)

Gospa, oprostite, da vam nisem vsega povedala takoj. Stašek me je prosil naj molčim. No molčati pa bi vendar ne smela, ker je deček že marsikako nakadil. Oh, ta nepokorščina in radovednost. Stašek je vedel da ne dela prav. Zato nisem storila pametno, ko sem dosedaj molčala. Vest mi je dejala, naj hitro vse povem gospej. Nespametnica, rajši sem poslušala Staška kakor svojo vest.

Oprostite, gospa. saj pripoznavam, da imam sama mnogo krivde, ko se mmarsikaj prikrivala. Res je, da so bile v začetku malenkosti, a iz malega vzraste veliko. (Sklepa roko in vzdihuje). Oprostite, — vse Vam povem, oprostite.

G. Domagalska:

Ker si pripoznala svojo krivdo in prosiš odpuščanja —

Ti odpuščam, Tvojo neprevidnost, samo obljubi mi da ne boš več ravnala tako.

Tekla: (vesela).

Hvala gospa, prav rada Vam vstrežem, saj

vem, da prevelika prizanesljivost mnogo škodi v odgoji otrok.

G. Domagalska: (do Tekle).

Sedaj pa stopim do gospe sodnikove. Vse ji povem. Gotovo mi dovoli, da popravim krilo, saj je usmiljenega srca. Teško mi je seveda zelo, če moram tožiti svojega otroka, in sramujem se tudi, ker sem pa kriva sama, da je Stašek tak, se moram malce ponižati in pa biti v bodoče bolj previdna z njim. — Ko prideta otroka, daj vsakemu košček kruha. Za večerjo bom že doma. Ko bi se pa slučajno zakasnila, daj otrokoma klobasici in krompir, ki je v krožniku na polici. Krožnik skrij, da ga nihče ne bo videl pred časom.

2. PRIZOR.

(G. Domagalska odhaja. Tekla pospravlja po sobi. Krožnik s kruhom da na mizo, na polico oni pa s klobasicama in ga skrije kolikor se da. Potem stopi za par korakov nazaj in gleda, če je krožnik dovolj skrit.)

Tekla: Moja gospa ni slaba. Ima dobro srce za vse, za otroke pa je predobra. In to bi ne smela. Pred tednom je Stašek razbil petroljko. Gospej sem povedala, da me Stašek ni hotel ubogati, in da se je igral z dolgo šibo, dokler ni zadel ob petroljko. Gospa ni hotela verjeti. No danes jo je doletela kazen. Sedaj upam, da bo bolj pazila. Če nisve složni, ne bo iz otrok nikdar nič. Tudi, ko bi jaz ne imela vedno prav, naj mi to pove in očita na štiri oči, ne pa pred otrokoma. Nauke rada sprejemem, a pred drugimi mi je težko, če me kdo zmerja, in potem izgubljam veljavo.

3. PRIZOR.

(Deček in deklica prideta s knjigami iz šole. Tekla govori s Staškom.)

Tekla: Tu imata košček kruha. Zapomni si Stašek, ne dotikaj se ničesa v sobi. Zakaj ne ubogaš nikdar? Mati je tako žalostna radi tebe. Pobiljšaj se. (Govori s povdarkom). Še enkrat ti pravim, poslušaj in ne mešaj se nikamor. Sedaj idem pospravljat v kuhinjo. Učita se pridno. Torej pozor! (Da znamenje s prstom in odide).

4. PRIZOR.

(Stašek in Žefka).

Stašek: (k sestri). Jaz sem še lačen, bi še kaj rad jedel.

Žefka: Ti si imel še večji kos kruha, kakor jaz. Še vsega nisi snel. Počakajva večerjo in učiva se pridno.

Stašek: Kdo bo jedel sam suh kruh? Jaz najdem gotovo še kaj dobrega s kruhom.

Žefka: Stašek, Stašek, ne misli na drugo. Tekla se bo jezila, in mati bi jo potem še karala. Nikar.

Stašek: Čaj, čakaj, če pa kaj dobim, ti ne dam ni trohice. (Gleda okolo).

Žefka: Učiva se rajši in potem se bova igrala.

Stašek: Dobro se bom učil, pozneje pa mi pridržiš stolicco, da malce pogledam na polico.

Žefka: Tega ne storim nikdar (odide).

Stašek: (sam, stopa vedno dalje od police, da bi videl, kaj je na nji. Udari se v zid, zameži. vendar pravi. Nič ne dé. nekaj bo že Vsega itak ne bom snel. Počakam pa, dokler pride Žefka. (Kliče jo) Žefka, Žefka!

Žefka: (vstopivša) Si li se že vse naučil? Saj ne boš plezal na polico?

Stašek: Še dve vrstici imam učiti se pesmico „Ko dan se zaznava“ počakaj malce! Precej bom gotov.

Zagrinjalo pade.

(Konec I. dejanja. Pridé še)

Slovó.

Kruh sv. Antona.

(Konec)

Kadar kdo želi pomoči v dušni ali telesni potrebi, se zaobljubi sv. Antonu približno tako le: „Sv. Anton, ti veliki priprošnjik pri Bogu, ako mi izprosiš milost, katero jaz potrebujem (tu se pove, kar se želi) ti obljubim, da bom dal toliko denarja za kruh revežem.“ (Tu se pristavi koliko kdo nameruje dati v ta namen).

Tako ali slično prošnjo se sme tudi spisati na listič, pod listič se zapiše dan storjene zaobljube. Ni pa treba podpisati lastnega imena. Ta listič se spusti v nalašč zato napravljeno odprtino

pod podobo sv. Antona, potem se opravi gorečo molitev.

Šele kadar je prošnja uslišana, se prinese obljubljeni znesek denarja in se ga položi v drugo za to namenjeno odprtino.

Najbolje je, da se po zadobljeni milosti takole naredi. Vzame se zopet listič, na katerem se popiše dobljena milost. Pove se kedar je bila zaobljubljena storjena in kakšna svota je bila obljubljena.

Temu lističu se pristavi dotična svota denarja in vse skupaj se zalepi v posebno pisemce, katero se vrže v že omenjeno odprtino.

Priporočljivo je popisati dobljeno milost zato, da se more objaviti, če potreba, tudi po listih in tako širiti češčenje sv. Antona in ob enem tudi koristno ustanovo „kruha sv. Antona“.

To pa naj si zaponmijo vsi, ki iščejo pomoči pri sv. Antonu, da niso dolžni dati ničesar, dokler ne zadobé zaželjene milosti Seveda, če kdo hoče dati vsejedno iz lastnega nagiba, sme dati kolikor hoče. V tem oziru se ne stavi nikakih mej.

Neštevilne so milosti dobljene v teh 16 letih, odkar obstoji ta lepa in koristna naprava. „Naj sledi le par dogodkov.“

1) Neka delavka je imela tako bolnega otroka, da ni mogel več hoditi. Sè zaupanjem se obrne k sv. Antonu in obljubi, da hoče dati ubogim 15 klgr. kruha, če jih otrok sprehodi v 8 dneh, 10 klgr. če ji sprehodi v 15 dneh, 5 klgr. če ozdravi v enem mesecu. Drugi dan je že otrok hodil.

2) Mlad železniški uradnik uložil prošnjo za boljše mesto. Res dobi novo službo, ali v zelo oddaljenem mestu. Hudo mu je pustiti staro mater vdovo, ki joče in mu ne pusti iti od sebe. Mladenič ne ve kaj bi storil. Praša za svet prijatelja. Ne bodi žalosten, mu odvrne prijatelj. Prepusti vso zadevo sv. Antonu, obljubi mu, da boš dal nekoliko za kruh revežem in veruj, da se bo vse dobro izteklo. Mladenič stori po nasvetu prijatelja. To je bilo neki četrtek. V ponedeljek potem že dobi veselo novico, da mu ne bo treba iti daleč od svoje matere, kajti ista dobra služba mu je podeljena v kraju, kjer se nahaja.

3) Neki gospod je bil na smrtni postelji. Hči ga nagovarja, naj se spravi z Bogom. Toda on noče slišati ničesar o tem. Tedaj obljubi hči 20 lir za kruh sv. Antona. Prihodno noč je že gospod sam prosil, naj mu gredo po duhovnika.

Naj bi se ta lepa naprava bolj razširila tudi po slovenskih krajih v korist trpečim ubožcem!

Gospodarske drobtine.

Vrtnarjem in vinogradnikom.

Pretečeni teden sem imel pri tiko videti vrtnarja, kateri je sejal špinačo v 20 cmt. oddaljene vrste. Na eni navadni lehici je naredil 5 brazdic (jarčkov) s kolom in v te posejal špinačno seme. Vprašal sem ga, kje se je to navadil? Odvrnil mi je: „Bil sem v kmetijski šoli“.

Zakaj pa tako sejete? „Ker imam sledeče koristi: 1.) Seme pride jednako globoko v zemljo. Zato tudi vse na enkrat izkali. Toraj je setva enakomerna. 2.) Semena porabim $\frac{3}{4}$ manj, kakor s setvijo po starem na široko. Seme pa je drago. 3.) Rastline imajo enakomeren prostor. 4.) Tako zasajene rastline veliko prej in ne da bi trpele škodo oplejem in okapljam. Obiranje take zelenjave je tudi lažje in hitreje. „Čas je zlato“. 5.) Kadar imam malo vode in časa, zalivam le posamezne vrste. 6.) S tako setvijo združujem koristnost (dobroto) z lepoto, kar tudi po nekod nekaj velja.

Posnemajte tega naprednega vrtnarja!

Kako pripraviti divjake za zeleno ceplenje.

„Zeleno“ ceplenje ima pred onim „v les“ mnogo prednosti. Zametujejo je le oni, kateri je ne izvršujejo pravilno. Ako hočemo s zelenim ceplenjem imeli dobre vspehe, je treba trto že takrat, ko poganja dobro pripraviti. Trta izgubi mnogo moči, če ji odrežemo mnogo mladja in listja.

Amerikanske trte moramo čistiti (mondati), ko so pognale 3-4 cm. dolge mladice. Omondati (očistiti) je vse mladje, razun dveh najlepših mladik, katere privežemo ob kol.

Ko so mladice vrasle kahih 50 cm., so dovolj močne za nizko ceplenje.

Imate li žveplo že doma? Prosimo, pogledajte v zadnjo številko „Druž. Prijatelja“ (št. 4.), kar smo napisali o zgodnem žveplanju, da zadušite vse škodljive snovi, ki so kali boleznim.

Domači zdravnik.

Kdo bi si mislil, da so suhe fige dobro zdravilo? Posebno če te boli želodec, če ne moreš probavljati hrane, snej par fig. V Carigradu so jih zdravniki priporočali za časa kolere.

Tudi proti kašlju in bolečinah v pljučah so fige dobre. Čaj iz ječmena, rozin (posušeno grozdje) in pa 5-6 fig je naravnost izboren. Če se komu gnoji meso nad zobmi, naj zreže suhih fig v mlačnem mleku in deva na otekline.

Komur se hlplje, naj spije brez presledka počasi do 10 požirkov vode.

Kaj pravi politika ?

Avstrija. Zaradi velikonočnih praznikov so se nekoliko polegale strasti vojskujočih se narodov. Drž. zbor je zaključen, poslanci uživajo doma velikonočni mir v krogu svojih družin.

V zadnji seji pred prazniki je hotela vlada, da bi se volile delegacije. Ako bi se ji to posrečilo, bi ona vladala s pomočjo § 14 brez parlamenta najbrže do jeseni.

Ker pa je bila večina proti temu in se volitve v delegacije niso izvršile, zato pomeni to za vlado mal poraz, in sedaj bô prisiljena zopet poklicati poslance na Dunaj. In res, listi že pišejo, da se snide državni zbor zopet v drugi polovici tega meseca. Menda ni treba povdarjati, da tudi sedaj ne bo deloval, kajti ako je bilo kedaj v tem času, odkar Čehi obstruirajo, kaj upanja, da oni odstopijo od obstrukcije, je sedaj gotovo to upanje prazno. In vendar navzlic vsej zamotanosti se zdi našemu prirostemu razumu, da je lahko najti izhoda iz te zagate. To je: „V Avstriji naj ne bo ne gospodarjev, ne sužnjev, ampak vsi narodi naj bodo enakopravni, vsi naj imajo jednake pravice!“ Res, čudno je, zakaj da oni, ki bi jim mogel biti blagor države pri srcu, nočejo s krepko roko se oprijeti tega sredstva, ki je edino v stanu narediti konec tem neznosnim in škodljivim razmeram.

Drugi kraji. Nemci še niso ukrotili divjih Hererov, ki so se v južno-zapadni Afriki vzdignili proti njim. Pridružila so se jim še druga plemena, in Nemci so morali poslati novih čet na bojišče. Iz vesti v raznih listih in iz sodnijskih razprav se da sklepati, da Nemci kaj grdo delajo s svojimi podložnimi v Afriki in da jim vsiljujejo na čudne, da grozovite načine svoj prosveto (kulturo). Ni čudo, da se je tako počenjanje zdelo nečloveško tudi «divjakom» in so se vzdignili proti svojim tlačiteljem.

Italija. Nemški cesar, ki se sedaj vozi zaradi zdravja po sredozemskem morju, je prišel pred prazniki v Neapel. Tukaj ga je obiskal italijanski kralj. Pri obedu so bile izgovorjene običajne napitnice, v katerih sta vladarja povdarjala, da ima trozveza namen, ohraniti mir. Opazilo se je v občeh, da je nemški cesar posebno povdarjal svoje zavezništvo z našim cesarjem, kar se navadno ni prej zgodilo.

— Mlada, svobodna Italija ima zopet nov škandal. Na sled so prišli veliki tatvini, ki jo je storil na škodo države prejšnji naučni minister Nasi in njegov tajnik vit. Lombardo. Ta je sedaj pobegnil in pravijo, da se ne zna, kje je. Nasi bo najbrže zvalil vse krivdo nanj in tako bo oproščen. Živela novodobna pravica. Da bi bil storil kaj

sličnega kak katoliški mož, joj njemu! Židovski listi bi ga razstrgali.

Take lepe dogodbice prihajajo vsak dan iz framasonske Italije.

— V Rim pride v obiske h laškemu kralju predsednik **francoske republike** Loubet. Papeža pa ne bo obiskal. Papež je ob svojem godu, ko so mu kardinali čestitali, v svojem nagovoru izrazil svojo žalost nad preganjanjem kat. Cerkve na francoskem in proti temu protestiral. Vsled tega so se odnošaji med Vatikanom in francosko še poojstrili. Framason Combes se zaletava zmiraj predrznejše v kat. Cerkev, ali Bog, ki je zvest svoji obljudi, gotovo ne bo dopustil, da se spolnijo njegovi peklenški nameni; Combes si bo razbil svojo glavo ob trdni Petrovi skali in za trdno zaupamo, da bodo tudi katoličanom na Fr. zopet zasijali lepši dnevi krščanske svobode. To nas uči zgodovina proticerkvenega boja posebno na Nemškem.

Koliko bolj srečna bi bila lepa Francija, ako bi bili njeni vodilni krogi v verskem prepričanju bolj podobni zavezniški Rusiji!

Macedonija. Strašna je revščina, v kateri se nahajajo begunci. Brez strehe, brez zaslužka, živeti od miloščine ne smejo se vrniti na svoje domove, katere jim je opustošil kruti Turčin. Spremembe, kateri sti predložili Rusija in Avstrija, se ne uvajajo, ker dela turški sultan sam največje zapreke. Greben mu je zrastel posebno zato, ker vidi, da ima Rusija, ki je dosedaj največ storila za osvobojenje kristijanov izpod turškega jarma zadosti posla z Japnci. Zadnji čas bi pač bil, da Rusija in Avstrija spregovorita v sultanom resno besedo, ker zdi se, da tudi na Balkanu meša lakomni in zavistni Anglež s svojo nesrečno roko.

Vojna. Zopet so poskusili Japonci zapreti shod v port-artursko pristanišče, a Rusi so odbili napad. Posebno se je odlikovala torpedovka «Silni». Japonske ladije, ki so jih Rusi potopili, bodo ti sedaj vzdignili, popravili in rabili za se. Nov bojeviti duh se je polastil Rusov v Port-Arturja s prihodom adm. Makarova. Že dvakrat je zapustil s svojim brodovjem pristanišče, ali bojevali se še niso, ker se Japonci temu izogibajo. Tudi na suhem so si Rusi in Japonci vedno bliže, ker ti so se približali že reki Jalu, kjer bo po mnenju vojaških strokonjakov velika bitka. Ruske prednje straže so se spoprijele z Japonci in so jim prizadele izdatnih izgub.

Gen. Kuropatkin je že na bojišču, nastanil se je v Liaojangu. Mislimo, da ni več daleč dan, ko bomo dobili z bojišča novice o večjih bojih in spopadih.

Drobtine.

Prazna vera. — Žalibog, da je prazna vera le preveč razširjena in pri mnogih ljudeh globoko ukoreninjena ter da se ta duševna bolezen ne dá z lepa ozdraviti; treba je mnogokrat žalostne izkušnje, da taki ljudje spregledajo ter se spametijo. Tako se posebno pri oboleli domači živini ljudje mnogokrat zatekajo k „čudodelnim“ pomočkom ter kličejo „zagovornike“, kateri navadno o bolezni toliko razumejo kakor novorojeni otrok. Da je to nasprotno verskim načelom, je jasno; ni pa tudi prav nič koristno za gospodarstvo, kateremu prizadene tako »zdravljenje« neredkokrat jako občutno škodo. — Nekemu imovitemu živinorejcu začela so bolehati goveda. Hlapci in dekle sporočè gospodarju o tej nezgodi s pripombo, da je živini gotovo »narejeno«. Neprevidni gospodar se dá premotiti, da pošlje v bližnji kraj po »zagovornika«, da mu kar po čudežu ozdravi goveda. Čudodelni mož res prihiti in — seveda — najde, da je živini narejeno, torej da je treba »izgovarjati«. O polnoči — o tem času menda ima čarodejstvo največjo moč — pride »zagovornik« s hlapci in deklami v hlev in začne svoje delo. Pri kravah gre gladko brez vsake nevarnosti in težave, ko pa se približa mož močnemu biku se ta razljuti ter, brez vsakega ozira na njegovo dostojanstvo, pritisne moža s toliko silo ob steno, da mu rebra zlomi; smrtno ranjenega izvlečejo hlapci »zagovornika«, nalože naglo na voz in peljejo v mesto, kamor pa ni došel živ, ker je med potjo umrl. Tako je moral plačati s smrtjo svoje čarodejstvo. Kmalu potem pa se je uradno razglasilo, da se je pri onem gospodarju pojavila v živini kužna bolezen na parkljih. — Gospodarji, v slučajih bolezni pri živini poiščite si izkušenega živinozdravnika, ako si ne znate sami pomagati z domačimi naravnimi zdravili, nikar pa se ne zanašajte na kako čudodelno pomoč ljudij. —

Zdravnik — katoličan — Pred nekoliko leti je v Gospodu zaspal v *Monakovem* v Nemčiji sloveč zdravnik, dr. Nussbaum, profesor na tamošnjem vseučilištu. Njegovo življenje in delovanje je nam dokaz, kako je mogoče biti učenjak in veren, pobožen katoličan. On ni zakrival nikoli in nikjer svojega verskega prepričanja. Pred vsako nevarno operacijo, kakoršnih je mnogo uspešno izvršil. je bil v bolnišnični cerkvi pobožno pri sv. maši. O njegovi ponižnosti in trdnem zaupanju v Boga svedočijo sledeče vrstice, ki jih je pisal svojemu že priletnemu spovedniku: »Molite za — me, da me Bog kot zdravnika, človeka in učenjaka blagoslovi«. Dobrote deliti in izvrševati tako krščanstvo praktično v življenju je bil poglobitni namen njegovega življenja. In kakor je živel, tako je tudi

umrl. Med dolgo trajajočo boleznijo sprejel je večkrat ss. zakramente, in rožnivenec je imel vedno poleg sebe. Izdihnil je svojo plemenito dušo z besedami: »*Hvaljen bodi Jezus Kristus*«. Lep uzor učenjaka-katoličana, da bi le imel mnogo posnemovalcev!

Koliko krvi ima v sebi odrasel, zdrav človek? $\frac{1}{11}$ svoje telesne teže. Tedaj je v osebi, ki tehta 65 kilov, 5 kilov krvi. Novorojeni otroci je imajo primeroma več v sebi, namreč 10. del telesne teže.

NOVICE.

Kje bo letos v tržaški-koprski škofiji sv. birma?

Dne 17. aprila v Voloskem, 18. in 19. v Kastvu, 20. v Klani, 21. v Sv. Mateju, 22. v Sv. Križu (hrv.), 23. v Zvoneču, 23. v Brgudu, 24. v Rukavcu, 26. v Veprincu, 27. v Poljanah, 28. v Opatiji in 30. v Lovranu.

Shod voditelj Mar. dr. Dne 20. aprila bo v knezoškofjski palači v Ljubljani shodi voditelj Marijinih družb na Kranjskem. Čč. gg. družih škofij, ki se zanimajo za širjenje Mar. družb, so vabljeni kot gostje na ta velevažen shod. Nadejamo se videti dne 20. aprila mnogo čč. gg. iz Primorskega v beli Ljubljani. Zelo koristno bi bilo, če bi kdo obširno govoril o organizaciji slovenske mladine v večih mestih kakor n. pr. v Trstu, Celovcu, Gradcu, Dunaju. Mnogo mladeničev in deklet, ki prihajajo iskat dela ali službe bi se ohranilo nepokvarjenih, če bi obstojala dobra organizacija.

Cesar v Opatiji. Naš cesar je prišel v Opatijo obiskat švedskega kralja Oskarja II, ki se tam zdravi in nekatere nadvojvode. Ljudstvo je navdušeno sprejelo cesarja, zvečer je bila veličastna razsvetljava. Nerazumljivo nam je, zakaj so oblastva prepovedala nositi šolskim otrokom narodne trobojnice.

Naš cesar — praded. Cesarjeva unukinja, hčerka pok. cesarjeviča Rudolfa, poročena Windischgrätz je ravnokar povila prvo dete, ki se imenuje Francišek, Josip, Marija, Oton, Anton, Ignacij, Oktavijan.

Shod političnega društva „Edinost“. Na cvetno nedeljo je bil shod tega društva v „Narodnem domu“ pri sv. Ivanu. G. dr. Rybař je govoril o ital.-slovenski slogi in se postavil na isto stališče kakoršno smo povdarjali mi že v zadnji št. med političnimi vestmi.

Veliko škode so napravile povodnji, o katerih se poroča iz raznih strani sveta.

Bobovo zrno je zadušilo na Gorenjem Štajerskem dvoletnega dečka Repoluska, ki je igraje se z bobom vtaknil zrno v usta. Dva zdravnika sta se trudila zastoj, da rešita dete. Matere pazite na otroke!

V tržaški norišnici je bila dalje časa umobolna Lucija Kolerič. Zadnji čas je bila mirna in zdelo se je, da bo ozdravela. Te dni pa jo je nenkrat zopet napadla bolezen in vrgla se je se vso silo na 63letno Ines Menzel ter jo zadavila. Ko so pritekli služabniki, je bila Menzel že mrtva.

96letni Ivan Pavlič je v ljubljanski vbožnici umoril 79 letnega Jerneja Ciglarja, 67letnega Fr. Malenška pa nevarno ranil. Storil je to iz maščevanja, ker sta mu nagajala.

Slov. kat. delavsko društvo v Gorici priredi III nedeljo po veliki noči slovesno procesijo na sv. Goro. Procesija pojde iz cerkve sv. Ignacija na Travniku.

«Skalnica». Vrli g. dr. Andr Pavlica v Gorici je zložil za 50 letnico razglasenja brez. Spočetja D. M. nekoliko psalmov in popisal na kratko zgodovino sveto gorske božje poti.

Psalme je vglasbil znani g. Laharnar.

Našemu ljudstvu, katero tako rado poje pesmi v čast bl. M. B. in kateremu je sveta Gora tako priljubljena — to knjižico toplo priporočamo. Stane 50 vin.

Naše slike.

Mati božja iz Pompejske doline pri Neapelju. Kakor si je Marija Devica izbrala nekatere slovenske kraje, kjer deli obilno milosti in dobrot, tako je hotela ljudem pomagati tudi drugod. Raznovrstne dežele so ponosne na to ali ono svetišče nebeške kraljice. Tako svetišče je tudi v Pompejski dolini. Romarji občudujejo tu mogočnost Marijno. Ne samo cerkev, temveč vsa okol ca priča da tukaj kraljuje čudodelna moč. Mnogi zavodi za bolnike in vzgojevališča za mladino stojé v tej dolini pod krepko obrambo. Knjige in časopisi, ki javljajo čudovito delovanje Marijno, se tiskajo v več kot 15 jezikih, med temi, kolikor nam je znano, tudi v 3 slovanskih.

Slovo. Mati in hči sti v objemu. Oh, kako teška je ločitev od drage matere! Vcepimo si v srce njene zlate nauke in bodimo zvesti svojim obljubam, katere smo sklenili v takem slovesnem trenutku.

Poštne nakaznice za tuje dežele so izšle v novih uzorcih. Svoto je sedaj treba napisati v novcu, katerega dobi prejemnik.

Darovi za novo cerkev sv. Vincenca v tržaški okolici. C. G. I. Turk je dal 50 kron.

Uredništvo sprejema tudi najmanjši znesek.

Za kratek čas.

Pri velikem častniškem (oficirskem) plesu. — Vesten vojak je dobil ukaz, naj stoji pri vratih in

uljudno prosi vsakega vstopivšega gosta, da odloži dežnik. Bilo je namreč oblačno. Nekaj časa je bil srečen, ker so mu gosti oddajali dežnike; a, ko je prišel mlad gospod brez dežnika in je vojak hotel, da odloži dežnik, je nastala prava zmešnjava.

Vojak je dejal: «Imam strog ukaz, da mora vsak gost odložiti dežnik in gospod stotnik je zelo natančen ter pazi, da se povelje izvrši do pičice.»

Tudi gospodič je bil v zadregi, ker ni smel naprej in dejal: «Jaz ne morem odložiti dežnika, če ga nimam.»

Vojak pa mu je odgovoril neizprosno: «Če ga nimate, pa pojdite po njega, pri vojakih ni izjem.»

Ne prenagli se. Kuharica, ki se je bala zamuditi neko nedeljo službo božjo, je tako hitela in brzela z delom, da je bila vsa zmešana. Vzela je že molitvenik v roko in popihala ogenj. Naenkrat je zapazila, da je pozabila dati meso v lonec. Hitro je stekla k mesarju po meso. Ko je prišla domov, je v naglici vrgla v lonec molitvenik, meso pa je vtaknila v žep ne misle na pomoto. V cerkvi je potegnila iz žepa... seveda mesto molitvenika zavito meso. Sedaj je sprevidela pomoto, — in skrila meso zopet v žep. Ko bi videli njen izraz pri izprevideni pomoti, bi gotovo bili ganjeni do solz, še bolj pa, ko bi pokusili juho od tistega dne.

Uganke.

Rešitev uganke. Uganko v 4. številki je prav rešil Fran Debevc:

«Solnce je sijalo samo enkrat na globino Rudečega morja, ko je Mojzes vdaril s palico in se je morje dvignilo kakor zid in odprlo Izraelcem pot, ki je zopet izginila, ko so bili vsi že na drugem obrežju.»

Drugo uganko v 3. številki je prav rešil še Rudolf Gorjup na Viču pri Ljubljani.

Nove uganke

- 1) Kdo prihaja najprvi v cerkev?
- 2) Če mi jemlješ, sem večji, če mi daješ, sem manjši, Kaj je to?

Listnica uredništva.

Iv. V. v P. le pridno. Gjoža, zakaj ne pišeš? A. P. mož beseda dosti velja. Nekaterim: več oči, več vidi; več peres, več napiše; več glav, več pameti in — več zmešnjav. I. S. Če imate kake nasvete, opazke ali želje, pa le opozorite nas. I. G. Mi smo tudi tega mnenja, da komur je list res pri sreči, opozori uredništvo na nedostatke.

Listnica upravnštva.

Kdor ne dobiva lista redno, naj reklamira. Na zavitek se napiše: Reklamacija in pa naš naslov. Znamke (marke) ni treba. V pismu, katero mora biti odprto, se pa le podpiše naročnik in pove, katere številke ni še dobil. Vsaka nepotrebna beseda, ki ni v zvezi z reklamacijo mora izostati.